

Initiativ till justitieutskottet

Kriminalisering av anställning av efterlyst person i vissa fall

Under 2021 (det senaste året för vilket statistik finns tillgänglig) preskriberades över 100 fängelsedomar på grund av så kallad verkställighetspreskription, vilket enligt 35 kap. 8 § brottsbalken inträder efter att ett visst antal år förflutit sedan en dömd person skulle ha inställt sig till verkställighet av straff.¹ Under 2021 var 700 personer efterlysta eftersom dessa inte inställts sig till verkställighet.²

Hur många personer som är efterlysta totalt är inte offentlig uppgift men mycket talar för att antalet är stort och att möjligheten att hålla sig undan rättsvårdande myndigheter är ett betydande problem, särskilt mot bakgrund av att polisen har begränsade resurser att förfoga över för att leta efter dessa.

Polisen genomför sporadiskt särskilda insatser för att hitta exempelvis personer som håller sig undan verkställighet av straff, vilket tidigare visat goda resultat. Problemets omfattning leder dock till slutsatsen att mer behöver göras.

Brottet främjande av flykt är idag ett uppsåtsbrott, vilket betyder att åklagaren måste leda i bevis att den misstänkte viste att personen som mottog hjälp var efterlyst. Brottet är dessutom begränsat på så sätt att det fordras medhjälp till fysisk flykt eller undangömning, annat bistånd så som till exempel att anställa en efterlyst person är inte olagligt. Fällande dom i sådana ärenden är också det ovanliga, enligt BRÅ:s statistik fälldes endast en person under 2023.³

Sverigedemokraterna ser det som uppenbart att svensk lagstiftning inte innehåller dom regler och verktyg som krävs för att hantera problemet och föreslår därför åtgärder. För det första måste brottet främjande av flykt omfatta fler gärningar, under alla omständigheter att en person anställer en person som är efterlyst. I tillägg till detta behöver brottet, i den delen det handlar om anställning av efterlyst person också göras om till ett oaktsamhetsbrott, så att den som hjälper en efterlyst person kan fällas till ansvar om denne borde insett att personen var efterlyst.

För att göra en sådan reglering rimlig behöver information om huruvida en viss person är efterlyst av polis göras offentlig, exempelvis på så sätt att allmänheten kan göra en slagning på polisens hemsida. Av integritetsskäl bör endast frågan om efterlysning framgå, däremot ingen information om grunden till efterlysningen. Slutligen bör ett förarbetsuttalande tydliggöra att brottet även ska gälla då en svensk person anställer en efterlyst person utomlands.

Vi yrkar därför att riksdagen tillkännager:

- Att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att se över och utvidga rekvisiten för brottet främjande av flykt, så att detta i alla fall ska innefatta situationen då någon anställer en efterlyst person och att brottet i den delen görs till ett oaktsamhetsbrott.
- Att regeringen tillsätter en utredning med uppgift att föreslå nödvändiga författningsändringar för att göra sökbart förhållandet att viss person är efterlyst.

Sverigedemokraterna

¹ SOU 2021:90, s. 216.

² <https://sverigesradio.se/artikel/700-domda-personer-ar-efterlysta-av-kriminalvarden-undviker-sitt-straff>

³ <https://bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html>